

Súd: Krajský súd Bratislava  
Spisová značka: 6Co/157/2018  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316201050  
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš  
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1316201050.2

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a členov senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a Mgr. Jany Janics Bajánkovej v právnej veci žalobcu: Ľ. Y., T.. XX. X. XXXX, H. C. XX, H., zast. Advokátska kancelária JURIKA & KELTOŠ, s.r.o., IČO: 35 951 087, Mickiewiczova 2, 811 07 Bratislava proti žalovaným: X/. N. I., X/ C. H., obaja zast. Slovenským pozemkovým fondom, Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, z 19. januára 2018 č. k. 21C/15/2016-185, takto

### rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .

Žalovaným 1/, 2/ sa nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

### odôvodnenie:

1/ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na W. Č.. XXXX kat. úz. S. C. S. špecifikovaným v žalobe. Žalovaným 1/, 2/ súd prvej inštancie priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2/ Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam tvrdiac, že jeho otec C.. N. Y., zomr. 14. 3. 1999 tieto nadobudol na základe kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 20. 8. 1948, vyplatil za ne predávajúcej i kúpnu cenu, ale nezákonným zásahom verejného orgánu - Dočasnej okresnej správnej komisie v Galante nebolo vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam zapísané v jeho prospech. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitimáciu odvodzoval od skutočnosti, že je jediným dedičom C.. N. Y. a svoj naliehavý právny záujem na určovacej žalobe preukazoval tým, aby sa ako jediný dedič poručiteľa mohol domôcť vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

3/ Súd prvej inštancie ďalej z Kúpnopredajnej zmluvy Čd 2671/48 zo dňa 20. 8. 1948 zistil, že túto uzavreli V. M., M.. T. ako predávajúca a N. I., C. H., Z. N.T. Y., ako kupujúci. Touto zmluvou predávajúca predala kupujúcim nehnuteľnosti v kat. obci Šáp zapísané v PKV č. XXX Z. C.. Č.. X-X-X-X, XX-XX-XX, XXX-XXX-XXX-XXX/XX, XXX-XXX-XXX, XXX-XXX, XXX/XX, XXX/XX, XXX/X-XXX/X o celkovej výmere 48ha 93á 67 m2 včítane obytných a hospodárskych budov s ich intravilánmi. Kúpna cena predstavovala sumu 935.180 Kčs a kupujúci ju mali zložiť v prospech predávajúcej až po zistení všetkých hypotekárnych a ostatných tiarch. V zmysle čl. III Zmluvy mali kupujúci vstúpiť do držby nehnuteľností dňom podpisu zmluvy predávajúcou. Podpis predávajúcej bol overený na zmluve verejným notárom dňa 23.08.1948. Predmetné nehnuteľnosti, ku ktorým sa žalobca domáha určenia vlastníctva a ktoré boli predmetom prevodu zmluvou z 20. 8. 1948 sú t. č. zapísané na W. Č.. XXXX Y.. Ú.. S. C. S.. Ako vlastníci sú na tomto LV vedení C.. N. Y., (S. Ú. XX. X. XXXX), N. I. Z. C. H., pričom spoluvlastnícky podiel

každého z nich predstavoval po 1/3. Správu predmetných pozemkov vykonáva Slovenský pozemkový fond. Dedičstvo po poručiteľovi C.. N. Y. nadobudol žalobca ako jeho syn a jediný dedič (Osvedčenie o dedičstve č. k. 22D 273/99-54 zo dňa 1. 6. 1999, právoplatné 17. 6. 1999), ale predmetné nehnuteľnosti, ku ktorým sa žalobca domáhal určenia vlastníctva v prejednávanej veci, v dedičskom konaní neboli prejednané.

4/ Z tohto skutkového stavu odkazujúc na § 126 Obč. zák., § 137 písm. c/, § 217 veta prvá C.s.p. súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Hlavným predpokladom úspešnosti určovacích žalôb je preukázanie naliehavého právneho záujmu na určení v zmysle § 137 písm. c/ CSP, pričom súd v každom štádiu konania musí mať za doloženú existenciu takéhoto záujmu, v opačnom prípade bez skúmania vecnej stránky veci musí žalobný návrh ako neprípustný zamietnuť. V konaní bolo nesporne preukázané, že C.. N. Y. zomrel dňa 14. 03.1999, pričom na základe Osvedčenia o dedičstve č.k.22D 273/99-54 zo dňa 01.06.1999, právoplatným 17.06.1999 prebehlo po poručiteľovi dedičské konanie, žalobca je jediným dedičom po poručiteľovi, avšak nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tejto žaloby prededené neboli, t.j. netvorili predmet dedičstva. Podľa § 460 Občianskeho zákonníka sa dedičstvo nadobúda smrťou poručiteľa. Dedičstvo sa podľa § 158 a nasl. CMP prejednáva v konaní o dedičstve, ktoré konanie je možné začať aj bez návrhu, a to akonáhle sa príslušný súd na konanie dedičstva dozvie, že niekto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho (§ 173 a § 174 ods. 2 CMP) a ktoré končí vydaním uznesenia podľa § 203 CMP, ktorým súd potvrdí nadobudnutie dedičstva jednému dedičovi alebo potvrdí, že dedičstvo, ktoré nenadobudol žiaden dedič prípadne štátu alebo schváli dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva alebo schváli dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov alebo potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, príp. neschváli dohodu o vyporiadaní dedičstva a potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov alebo vykoná vyporiadanie medzi dedičmi. Uznesením podľa § 203 CMP sa deklarujú právne vzťahy s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa. K potvrdeniu nadobudnutia dedičstva, teda k potvrdeniu vlastníckeho práva dedičstvom k veciam patriacim do dedičstva po poručiteľovi ku dňu jeho smrti, je súd oprávnený iba v konaní o dedičstve. Mimo konania o dedičstve nemožno deklaratórnym rozhodnutím (výrokom štátneho orgánu) určiť, že dedič je vlastníkom veci patriacej do dedičstva. Tento zákonný postup pri prejednaní dedičstva nie je možné obchádzať určovacou žalobou podľa § 137 písm. c/ CSP, že dedič je vlastníkom veci patriacej do dedičstva, ktorá nebola prejednaná v konaní o dedičstve, pretože takouto deklaráciou súdu by sa legalizovalo nadobudnutie dedičstva bez prejednania a rozhodnutia príslušného súdu v konaní o dedičstve. Osobitné druhy konania podľa CMP, tzv. nespоровé konania, sú konaniami, na ktorých je zvýšený záujem spoločnosti vyjadrený osobitnou úpravou. Rozhodnutia, v ktorom by bolo v tomto súdnom konaní č. k. 21C 15/2016 podľa § 137 písm. c) CSP určené, že žalobca ako dedič je vlastníkom predmetu dedičstva, by sa tak nahradzovalo uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva dedičom podľa § 203 CMP, čo je neprípustné. Keďže sa žalobca žalobou domáha určenia vo svoj prospech svojho výlučného vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam z dôvodu, že ich nadobudol ako dedič po svojom otcovi poručiteľovi C.. N. Y., na takomto požadovanom určení žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem pre obchádzanie konania o dedičstve, v ktorom výlučne je možné deklaratórnym rozhodnutím určiť, že dedič, ktorým má byť žalobca je vlastníkom vecí patriacich do dedičstva po poručiteľovi. Z dôvodu, že žalobca nepreukázal svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení, že je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, lebo stav neistoty jeho právneho postavenia nemožno odstrániť žiadaným určovacím výrokom, pretože by sa tým neprípustne obchádzalo dedičské konanie po poručiteľovi C.. N. Y., jedine v ktorom je možné potvrdiť nadobudnutie vlastníckeho práva dedičstvom k veciam patriacim do dedičstva po poručiteľovi ku dňu jeho smrti, bolo potrebné žalobu podľa § 137 písm. c) CSP zamietnuť bez bližšieho zaoberania sa a vyhodnocovania skutkových okolností vzniku vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam právnym predchodcom žalobcu.“ S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie žalobu zamietol.

5/ O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6/ Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie prípadne, aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dôvodil, že v zmysle § 460 Obč. zák. dedič vstupuje smrťou poručiteľa do jeho majetkovoprávných vzťahov, tak do jeho práv ako i povinností, z čoho podľa žalobcu vyplýva jeho aktívna vecná legitímácia vo veci. Mal za to, že dedenie ako sukcesia vyvoláva automaticky

aj procesnoprávne nástupníctvo, či na strane žalobcu alebo žalovaného. Zdôraznil, že súdu predložil osvedčenie o dedičstve v zmysle ktorého je jediným dedičom a právnym nástupcom poručiťľa. Poukázal na to, že svojim návrhom nepožadoval určiť vlastnícke právo deklaratórnym rozhodnutím tak, ako to uvádza súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, ale prostredníctvom žaloby o určenie vlastníctva, na základe ktorej má rozsudok konštitutívne účinky.

7/ Žalovaní vo vyjadrení k odvolaniu navrhli napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Mali za to, že súd v prejednávanej veci nie je oprávnený určovacím výrokom nahradiť dedičské konanie a určiť, že žalobca je vlastníkom vecí patriacich do dedičstva.

8/ Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

9/ Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na jeho základe zistil správne skutkový stav veci a napadnutý rozsudok aj podrobne a presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 2 C.s.p. ).

11/ Žalobca sa v prejednávanej veci domáhal určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré sú vo vlastníctve aj tretích osôb, z dôvodu, že ich nadobudol ako dedič po svojom otcovi poručiťľovi C.. N. Y.. Žalobca sa teda v prejednávanej veci domáhal vydania rozhodnutia, ktoré by v prípade, že by bolo žalobe vyhovené nahradzovalo uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva dedičom podľa § 203 C.m.p.

12/ Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku poukazuje na to, že v zmysle § 460 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%2523460'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Obč. zák. sa dedičstvo nadobúda smrťou poručiťľa. Na význam tohto ustanovenia upozornil najvyšší súd už v rozsudku z 27. apríla 2004 sp. zn. 1 Cdo 104/2003, v ktorom uviedol, že i keď sa dedičstvo nadobúda smrťou, nie sú tým bez ďalšieho určene konkrétne veci ani podiely, ktoré jednotliví dedičia z dedičstva nadobúdajú. Právna úprava dedenia vychádza z uplatnenia úradnej ingerencie pri nadobúdaní dedičstva. Riešenie právnych vzťahov, ktoré vznikli v dôsledku smrti poručiťľa, patrí do právomoci súdu; vykonaním jednotlivých úkonov v konaní o dedičstve súd poveruje notára ako súdneho komisára. Kým sa konanie o dedičstve právoplatne neskončí takým spôsobom, že sa potvrdí nadobudnutie veci z dedičstva viacerým dedičom do podielového spoluvlastníctva, zostáva otvorená otázka, či ku vzniku spoluvlastníctva k tejto veci vôbec dôjde. V konaní o dedičstve môže dôjsť aj k vyporiadaniu, podľa ktorého nadobudne vec (resp. jej celý spoluvlastnícky podiel patriaci poručiťľovi) iba jeden z dedičov. Vyporiadanie má spätnú účinnosť a jeho účinky nastávajú už ku dňu smrti poručiťľa. Pokiaľ nie je právoplatným rozhodnutím dedičského súdu potvrdené, že v dôsledku dedenia dedič nadobudol vec, resp. jej spoluvlastnícky podiel, nemôže sa dedič domáhať ochrany svojho vlastníctva žalobou o určenie vlastníctva. Takýto dedič je aktívne legitimovaný len na podanie žaloby o určenie, že vec (jeho spoluvlastnícky podiel) patrí do dedičstva po poručiťľovi, resp. že poručiťľ bol ku dňu svojej smrti vlastníkom veci, prípadne spoluvlastníckeho podielu na veci. Princíp úradnej ingerencie do nadobúdania dedičstva, ktorá je v zmysle ustanovení § 175a <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb.%2523175a'&ucin-k-dni='30.12.9999'> až § 175zd <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb.%2523175zd'&ucin-k-dni='30.12.9999'> O.s.p. (teraz § 158 a nasl. C.m.p. pozn. odvolacieho súdu) zverená súdu, akcentovali aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (viď napríklad rozsudok z 19. septembra 2007 sp. zn. 3 Cdo 332/2007 a uznesenie z 31. januára 2011 sp. zn. 4 Cdo 267/2009 <aspi://module='JUD'&link='JUD62924SK'&ucin-k-dni='30.12.9999'>). Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená na názore, že ak nebol zachovaný postupu upravený ustanoveniami § 175a <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb.%2523175a'&ucin-k-dni='30.12.9999'> až § 175zd <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb.%2523175zd'&ucin-k-dni='30.12.9999'> O.s.p., (teraz § 158 a nasl. C.m.p), nemožno ho obchádzať žalobou, ktorou sa právny nástupca poručiťľa domáha, že je (spolu)vlastníkom veci patriacej do dedičstva (R 3/2015). Uvedená judikatúra, ktorá sa vzťahovala k Občianskemu súdnemu poriadku, je plne použiteľná aj v súčasnosti, t. j. za platnosti a účinnosti Civilného sporového poriadku.

13/ Odvolací súd dodáva, že ak žalobca tvrdí, že v dôsledku toho, že jeho otec vlastnil sporné nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania v prejednávanej veci, na základe dedenia sa stal ich

vlastníkom, do úvahy by prichádzala žaloba o určenie, že otec žalobcu bol ku dňu svojej smrti vlastníkom sporných nehnuteľností, resp. žaloba o určenie, že tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva po otcovi žalobcu. Za tejto situácie však nemožno vyhovieť žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je na základe dedenia vlastníkom predmetných nehnuteľností, pretože v prípade vyhovenia takejto žalobe by išlo o obchádzanie zákonných ustanovení upravujúcich dedenie, resp. dedičské konanie. Vzhľadom na to je správny záver súdu prvej inštancie, že žalobcovi chýba naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

14/ Z uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok je z hľadiska odvolacích dôvodov vecne správny. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

15/ O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. a úspešným žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože im v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

16/ Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

c/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

d/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

e/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).